

3. ura: Predložni pomišljaj in vezaj

Preberi spodnji zapis.

V tej šolski uri se bomo ukvarjali z vezajem in pomišljajem.

Ste kdaj v dilemi, katero od obeh ločil uporabiti, ali morate napisati kratko ali daljšo črtico, stično ali nestično? Pravilno rabo vezaja in pomišljaja, tako kot vseh drugih ločil, predpisuje Slovenski pravopis.

Spodnji zapis prepisi v zvezek.

1. POMIŠLJAJ je nekončno ločilo, ki je daljše od vezaja (-).

Pomišljaj je lahko:

- a) dvodelni ali
- b) enodelni (predložni pomišljaj).

a) **Dvodelni pomišljaj** (ponavadi je nestičen; med pomišljajem in besedami naredimo presledek)

Primer:

V Piranu smo si ogledali več znamenitosti – tudi akvarij – in se nato odpravili domov.

Dvodelni pomišljaj → je iz dveh delov → na levi in desni strani:
... – tudi akvarij – ...

S katerimi ločili lahko zamenjamo dvodelni pomišljaj? Oglej si naslednja zapisa:

Primer:

- a) *V Piranu smo si ogledali več znamenitosti, tudi akvarij, in se nato odpravili domov.*
- b) *V Piranu smo si ogledali več znamenitosti (tudi akvarij) in se nato odpravili domov.*

Oba zapisa sta pravilna tako kot tudi prvi s pomišljajem.

b) Enodelni pomišljaj (ponavadi je stičen; ni presledkov med pomišljajem in številkami)

Primer:

Odprto 8.00–13.00. (*Preberemo: Odprto od osmih do trinajstih.*)

O alpskem svetu piše na straneh 33–42.

Enodelni stični pomišljaj pišemo namesto predlogov od ... do, zato mu rečemo tudi predložni pomišljaj.

Pomembno je, da kadar uporabimo pomišljaj, ne napišemo tudi predloga, npr. ~~od~~ 2004–2012 (*napačno!*), ampak zapišemo od 2004 do 2012 ali 2004–2012.

Predložni pomišljaj uporabljamo tudi za zapis minusa pred temperaturo: –2 °C.

2. VEZAJ je krajša stična črtica (-).

Vezej pišemo:

a) namesto besede in med zloženimi deli besedila

(*slovensko-hrvaška meja, belo-modro-rdeča zastava poljsko-ruski slovar ...*),

b) med podrednimi zloženkami (*5-letna garancija, B-vitamin, C-dur, TV-ekran ...*),

c) pri sklanjanju kratic: *EU-ja, v NUK-u ...*

Reši naloge v DZ (2. del), 11. poglavje: Odprto 7.00–18.00, str. 26–28.

Naloge preglej s pomočjo priloženih rešitev.